

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Кзз 92/2022
01.03.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Драгана Аћимовића, Мирољуба Томића, Радмиле Драгичевић Дичић и Милене Рашић, чланова већа, са саветником Весном Веселиновић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела разбојништво из члана 206. став 1. у вези члана 33. Кривичног законика и др., одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног, адвоката Слободана Сташевића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Шапцу К 173/2021 од 29.04.2021. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 557/21 од 26.10.2021. године, у седници већа одржаној дана 01.03.2022. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Шапцу К 173/2021 од 29.04.2021. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 557/21 од 26.10.2021. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Шапцу К 173/2021 од 29.04.2021. године, поред осталих оглашен је кривим окривљени АА, због продуженог кривичног дела разбојништво из члана 206. став 1. у вези члана 33. и члана 61. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од једне године у коју се урачунава време проведено у притвору од 27.09.2015. године до 19.11.2015. године, која казна ће се извршити тако што ће је окривљени издржавати у просторијама у којима станује, без примене електронског надзора, те је одређено да окривљени не сме напуштати просторије у којима станује осим у случајевима прописаним законом који уређује извршење кривичних санкција и да ће суд, уколико окривљени једном у трајању преко шест часова или два пута у трајању до шест часова, самовољно напусти просторије у којима станује, одредити да остатак казне затвора издржи у Заводу за извршење казне затвора. Окривљени је обавезан да плати паушал и трошкове кривичног поступка, како је то опредељено у изреци пресуде. На основу члана 87. КЗ, изречена је мера безбедности одузимања предмета и то једног пластичног пиштоља црвене боје, са натписом „ЦЗ“ и два пара гумених рукавица црне боје, који предмети ће се по правноснажности пресуде уништити. Оштећено ЈП „Пошта Србије“ је ради остваривања имовинскоправног захтева упућено на парницу на основу члана 258. став 3. ЗКП.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 557/21 од 26.10.2021. године, делимичним усвајањем жалбе Основног јавног тужиоца у Шапцу, првостепена пресуда је преиначена у делу одлуке о правној квалификацији кривичног дела и кривичној санкцији, тако што је другостепени суд радње окривљених ББ и АА, описане под тачком 1. и 2. изреке првостепене пресуде, за које су том пресудом оглашени кривим, правно квалификовао као два кривична дела разбојништво из члана 206. став 1. у вези члана 33. КЗ, те је за свако од тих кривичних дела окривљенима утврдио казне затвора у трајању од по једне године и шест месеци, и окривљене ББ и АА осудио на јединствене казне затвора у трајању од по две године и шест месеци у које казне им се урачунава време проведено у притвору од 27.09.2015. године до 19.11.2015. године, а окривљеном ББ и од 08.03.2021. године до 27.04.2021. године док су, жалба Основног јавног тужиоца у Шапцу у преосталом делу, као и жалбе бранилаца окривљених одбијене као неосноване, а првостепена пресуда је у непреиначеном делу потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА, адвокат Слободан Сташевић, због повреде закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд побијане пресуде укине и списе предмета врати другостепеном суду на поновно одлучивање или да исте пресуде преиначи, тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе за кривично дело описано под тачком 1) изреке првостепене пресуде а осудити га за кривично дело разбојништво из члана 206. став 1. у вези члана 33. КЗ описано под тачком 2) изреке првостепене пресуде, као и да се одложи извршење казне затвора по правноснажној пресуди.

Врховни касациони суд доставио је примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је на седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован.

Указујући на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, бранилац окривљеног АА у захтеву за заштиту законитости истиче да се побијана правноснажна пресуда заснива на доказу на коме се по одредбама Законика о кривичном поступку не може заснивати и то на записнику о саслушању окривљеног АА у својству осумњиченог, који је сачињен пред овлашћеним службеним лицима ПУ Шабац, дана 25.09.2015. године, без ког доказа, према наводима захтева, не би била донесена иста пресуда. Као разлог незаконитости тог доказа бранилац окривљеног наводи да је наведени записник сачињен супротно одредби члана 85. став 3. ЗКП, јер из његове садржине произлази да су полицијски службеници пропустили да приликом првог саслушања позову осумњиченог да се изричито изјасни о томе да ли ће узети браниоца по свом избору, уз упозорење да ће му ако не изабере браниоца бити постављен бранилац по службеној дужности, при чему је у предметном записнику наведено само то да осумњичени пристаје да у предистражном поступку да свој исказ у присуству адвоката Драгог Којића, који му је постављен за браниоца по службеној дужности, због

чега се сходно одредби члана 85. став 5. ЗКП, на овом исказу окривљеног не може заснивати судска одлука. Поред изнетог, бранилац у захтеву наводи и то да је неспорно да је осумњичени саслушан у присуству постављеног браниоца, да је на основу члана 68. ЗКП, поучен о својим правима у предистражном поступку, да је осумњичени изјавио да је упознат са својим правима и да жели да изнесе своју одбрану, да је после давања исказа записник потписао као и бранилац по службеној дужности те да примедби на поступање полиције није било. Међутим, према ставу одбране, наведени записник се не може сматрати законитим доказом, због изнетих околности имајући у виду да је одредба члана 85. став 3. ЗКП императивног карактера и да иста пружа виши степен заштите права на одбрану као компоненте права на правично суђење.

Врховни касациони суд је изнете наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног оценио као неосноване.

Ово из разлога, јер су истакнути наводи браниоца окривљеног само делимично тачни. Наиме, по правном схватању Врховног касационог суда заузетом на седници Кривичног одељења од 26.10.2020. године, записник о саслушању осумњиченог сачињен у смислу члана 289. став 4. ЗКП, уколико осумњичени није упозорен и није се изјаснио у смислу члана 85. став 3. ЗКП, представља у начелу незаконит доказ на коме се у смислу члана 85. став 5. ЗКП пресуда не може заснивати. Међутим, у сваком конкретном случају треба проценити да ли упозорење дато окривљеном и његово изјашњење о присуству браниоца на записнику, испуњава стандард упозорења који одговара условима из члана 85. став 3. ЗКП, а имајући притом у виду и ставове Европског суда за људска права изнете у пресуди, у предмету Алмаши против Србије од 08.10.2019. године, број представке 21388/15.

Дакле, у сваком конкретном случају, уколико упозорење дато окривљеном те његово изјашњење о присуству браниоца из члана 85. став 3. ЗКП, изричито није констатовано у записнику о саслушању окривљеног, позивањем на наведену законску норму, суд процењује да ли упозорење органа поступка и изјашњење окривљеног испуњавају стандард прописан одредбом члана 85. став 3. ЗКП, а од које процене суда зависи да ли записник о саслушању окривљеног представља законит или незаконит доказ.

У конкретном случају, окривљеном АА су пре давања исказа саопштена његова права из члана 68. став 1. ЗКП (права окривљеног) и омогућено њихово коришћење као и права из члана 69. став 1. ЗКП (права ухапшеног) чиме је испуњена претпоставка за законито саслушање окривљеног из члана 85. став 2. ЗКП. Потом је окривљени позван да се изјасни о својим правима, између осталог и о праву да се брани уз стручну помоћ браниоца у складу са одредбама ЗКП, што подразумева право на изабраног браниоца или, уколико га не изабере, на браниоца по службеној дужности, па се окривљени АА изричито изјаснио да жели да да исказ у присуству браниоца по службеној дужности – адвоката Драгог Којића, са којим је обавио поверљив разговор, након чега је дао исказ и потом потписао записник о саслушању без икаквих примедби.

По оцени Врховног касационог суда, наведена упозорења дата окривљеном АА од стране органа поступка и његово изјашњење о присуству браниоца, у конкретном случају, у свему испуњавају стандарде прописане чланом 85. став 3. ЗКП, због чега

записник ПУ Шабац од 25.09.2015. године, о саслушању окривљеног АА и одбрана окривљеног дата на овом записнику представљају законите доказе, тако да се као неосновани оцењују супротни наводи браниоца окривљеног којима се указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

**Записничар – саветник,
Весна Веселиновић, с.р.**

**Председник већа - судија
Бата Цветковић, с.р.**

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић